

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om hantering av risker orsakade av främmande arter och lag om ändring av naturvårdslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en lag om hanteringen av de risker som främmande arter medför. Genom lagen utfärdas kompletterande bestämmelser för genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Det föreslås också att den gällande naturvårdslagens bestämmelser om begränsning av spridningen av arter av främmande ursprung överförs till den föreslagna lagen. I propositionen ingår därför också ett förslag till lag om ändring av naturvårdslagen.

Målet med EU:s förordning om invasiva främmande arter är att minska och förebygga de skador som invasiva främmande arter orsakar för den biologiska mångfalden och de ekosystemtjänster som baserar sig på den samt för människors hälsa, säkerhet och ekonomi. Förordningen gäller i första hand invasiva främmande arter som orsakar så betydande skador att det anses nödvändigt att vidta åtgärder på unionsnivå för att förebygga dem. Dessa arter fastställs i en unionsförteckning som antas senare av kommissionen genom genomförandeakter. Medlemsstaterna kan tillämpa de bestämmelser som finns i förordningen om invasiva främmande arter också på invasiva främmande arter som de anser vara av nationell betydelse. Enligt förslaget ska det vid behov föreskrivas om sådana arter genom förordning av statsrådet.

Jord- och skogsbruksministeriet ska enligt förslaget styra hanteringen av de risker som invasiva främmande arter orsakar i enlighet med förordningen om invasiva främmande arter och den föreslagna verkställighetslagen i samarbete med kommunikationsministeriet och miljöministeriet. De myndighetsuppgifter som hör till verkställigheten ska skötas av närings-, trafik- och miljöcentralen samt av Tullen och Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Naturresursinstitutet och Finlands miljöcentral ska svara för de planerings- och sakkunniguppgifter som verkställigheten kräver.

Enligt förslaget ska det för fastighetsägare och fastighetsinnehavare föreskrivas en skyldighet att under vissa förutsättningar utrota på fastigheten förekommande invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen eller som det föreskrivs om genom förordning av statsrådet eller att begränsa spridningen av sådana arter. Om man vet att en sådan art i allmänhet sprids med något material, t.ex. med växtplantor eller med jordmaterial, föreskrivs det att aktörer som yrkesmässigt hanterar materialet ska vara skyldiga att förhindra att den invasiva främmande arten sprider sig utanför det område som aktören innehar.

Genom den föreslagna lagen föreskrivs det också bötesstraff för överträdelse av de förbud som det föreskrivs om i förordningen om invasiva främmande arter och den föreslagna lagen.

Enligt EU:s förordning om invasiva främmande arter ska medlemsstaterna senast den 2 januari 2016 ha infört fungerande strukturer för att förhindra introduktion i unionen av invasiva

främmande arter som ingår i unionsförteckningen. Medlemsstaterna ska senast nämnda datum också informera kommissionen om de bestämmelser som tillämpas på överträdelser av förordningen. De lagar som ingår i propositionen avses därför träda i kraft senast den 1 januari 2016.

3.2 De viktigaste förslagen

Genom den föreslagna lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter ska genomföras EU:s förordning om invasiva främmande arter. Samtidigt ska bestämmelserna om begränsning av spridningen av arter av främmande ursprung i den nuvarande naturvårdslagen överföras till den föreslagna lagen.

Enligt förslaget ska jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med EU:s förordning om invasiva främmande arter och den föreslagna genomförandelagen och i samarbete med kommunikationsministeriet och miljöministeriet styra hanteringen av de risker som invasiva främmande arter orsakar.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska svara för tillsynen över efterlevnaden av de restriktioner som det föreskrivs om i artikel 7.1 i förordningen om invasiva främmande arter, dock inte tillsynen över import. Restriktionerna gäller bl.a. hållning, uppfödning, uppdrivning och utsläppande i miljön av invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen. Motsvarande restriktioner ska tillämpas på invasiva främmande arter av nationell betydelse, som det ska föreskrivas om genom förordning av statsrådet. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska enligt förslaget dessutom övervaka fullgörandet av de skyldigheter som föreskrivs för fastighetsägare och fastighetsinnehavare samt vissa aktörer och vars syfte är att förhindra att invasiva främmande arter sprids. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bestämma att en invasiv främmande art som någon innehar i strid med förordningen om invasiva främmande arter eller den föreslagna lagen ska tas i beslag och förstöras. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska också fatta beslut om genomförande av de åtgärder för snabb utrotning som avses i artikel 17 i förordningen om invasiva främmande arter.

Tullen ska svara för importkontrollen, vars syfte är att förhindra avsiktlig import till EU av invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen. Enligt förordningen om invasiva främmande arter ska kontrollen riktas mot varupartier som är märkta med koder i enlighet med den kombinerade tulltaxe- och statistiknomenklatur som nämns i unionsförteckningen. Icke-kommersiell import av invasiva främmande arter till EU, såsom turistimport och postförsändelser, ska Tullen övervaka på samma sätt som motsvarande import. Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas att importbegränsningar i enlighet med förordningen om invasiva främmande arter ska tillämpas också på invasiva främmande arter som anses vara av nationell betydelse.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland ska fatta beslut om beviljande av undantagstillstånd för användning av invasiva främmande arter i enlighet med artiklarna 8 och 9 i förordningen om invasiva främmande arter och enligt den föreslagna lagen och svara för inspektioner av de verksamhetsställen som avses i tillstånden.

Det föreslås att det för fastighetsägare och fastighetsinnehavare föreskrivs en skyldighet att utrota på fastigheten förekommande invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen eller som det föreskrivs om genom förordning av statsrådet eller att begränsa spridningen av sådana arter. En förutsättning är att förekomst eller spridning av den invasiva främmande arten kan orsaka betydande skada för den biologiska mångfalden eller medföra fara för hälsa eller säkerhet. Skyldigheten kan också uppstå, om spridning av den invasiva främmande arten kan orsaka betydande ekonomisk skada utanför fastigheten. Det är fastighetsägarens skyldighet att vidta åtgärder som anses skäligen. Skäligheten förutsätter att det finns sedvanliga, allmänt använda metoder för att utrota den främmande arten eller begränsa spridningen av den. På skälighetsbedömningen inverkar också kostnaderna för åtgärderna och den nytta som med åtgärderna kan fås. Skyldigheten gäller inte utrotning av fåglar eller däggdjur.

Yrkesmässiga aktörer ska enligt förslaget se till att det t.ex. i material som de producerar, lagrar eller säljer inte finns invasiva främmande arter som ingår i unionens förteckning eller som det föreskrivs om genom förordning av statsrådet och som kan sprida sig med materialet utanför det område som aktören innehar. Skyldigheten gäller en fysisk eller juridisk person, som yrkesmässigt producerar, lagrar, släpper ut på marknaden, förmedlar eller säljer eller på annat sätt överlåter en produkt eller material som en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen enligt allmänt tillgänglig information sannolikt kan spridas med ut i miljön.

Genom den föreslagna lagen föreskrivs det bötesstraff för överträdelse av de förbud som det föreskrivs om i förordningen om invasiva främmande arter och den föreslagna lagen.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter

1 §. Lagens syfte. Genom den föreslagna lagen utfärdas de kompletterande bestämmelser om behöriga myndigheter och bötesstraff för brott mot förordningen om invasiva främmande arter som behövs för genomförandet av förordningen om invasiva främmande arter. I lagen föreskrivs det också om tvångsmedel genom vilka genomförandet av förordningen om invasiva främmande arter vid behov kan förstärkas. Enligt det bemyndigande som tas in i lagen får det genom förordning av statsrådet föreskrivas att förordningen om invasiva främmande arter och den föreslagna lagen ska tillämpas också på invasiva främmande arter av nationell betydelse.

Förutom genomförandet av förordningen om främmande arter föreskrivs det i lagen också om ett förbud mot att släppa ut andra främmande arter än invasiva främmande arter i miljön. Detta föreskrivs det om i lagens 3 §.

2 §. Definitioner. I 1–5 punkten i paragrafen hänvisas det till de definitioner i artikel 3 i förordningen om invasiva främmande arter som behövs vid tillämpningen av lagen. Begreppens innehåll redogörs det för i avsnitt 2.4 i allmänna motiveringen.

De skyldigheter att vidta åtgärder och övriga skyldigheter som föreskrivs för medlemsländerna i förordningen om invasiva främmande arter gäller invasiva främmande arter som ska tas in i den unionsförteckning som avses i artikel 4.1 i förordningen. Förordningens bestämmelser om upprättande och antagande av unionsförteckningen redogörs det för i avsnitt 2.4 i allmänna motiveringen. Största delen av bestämmelserna i den föreslagna lagen, såsom bestämmelserna om fastighetsägares och aktörers skyldigheter i 4 och 5 § samt lagens bestämmelser om tvångsmedel gäller de invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen, vilka definieras i 6 punkten i paragrafen. Samma bestämmelser ska också gälla invasiva främmande arter av nationell betydelse, vilka enligt den föreslagna 10 § ska definieras genom förordning av statsrådet.

Förutom att förhindra avsiktlig import och användning av invasiva främmande arter samt avsiktligt utsläppande i naturen av dessa arter är målet med förordningen om invasiva främmande arter också att förhindra oavsiktlig spridning av arterna t.ex. med kontaminerade produkter och olika material. I lagen ska det därför föreskrivas en skyldighet för yrkesmässiga aktörer att se till att invasiva främmande arter inte kan spridas ut i miljön i samband med deras verksamhet. Enligt 7 punkten i paragrafen avses med aktör en fysisk eller juridisk person som yrkesmässigt producerar, lagrar, släpper ut på marknaden, transporterar, förmedlar eller säljer eller på annat sätt överlåter en produkt eller material som en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen på motiverade grunder kan antas spridas med. De invasiva främmande arterna har många olika spridningssätt och spridningsvägar, och det kan inte förutsättas att aktörerna i samtliga fall ska vara beredda på att de sprider sig. Skyldigheten att se till att de inte sprider sig gäller sådana produkter och material med vilka det utifrån allmänt tillgänglig information är sannolikt att en invasiv främmande art sprider sig. Syftet är att forskningsinstitut och berörda rådgivnings- och intresseorganisationer i samarbete ska kunna öka vetskapen om oavsiktlig spridning och förhindrande av den hos aktörerna inom branscher som är centrala när det gäller spridningen av främmande arter.

3 §. Förbud mot att släppa ut främmande arter i miljön. I paragrafen föreskrivs det ett allmänt förbud mot att släppa ut främmande arter i naturen. Paragrafen motsvarar till stor del den gällande naturvårdslagens 43 § där det föreskrivs om begränsning av spridningen av arter av främmande ursprung. Naturvårdslagens 43 § gäller både invasiva och icke invasiva främmande arter. Förordningen om invasiva främmande arter och de bestämmelser som gäller genomförandet av den ska ersätta de begränsningar som det föreskrivs om i 43 § i naturvårdslagen när det gäller invasiva främmande arter. De bestämmelser som gäller sådana främmande arter som inte hör till tillämpningsområdet för förordningen om invasiva främmande arter, dvs. icke invasiva främmande arter, föreslås bli flyttade från naturvårdslagens 43 § till 3 § i den föreslagna lagen.

Enligt 43 § 1 mom. i den gällande naturvårdslagen får en djurart av främmande ursprung, om vilken det inte föreskrivs i jaktlagen eller i lagen om fiske, inte släppas ut i naturen, om det finns anledning att befara att detta kan ge upphov till ett permanent bestånd. Enligt 2 mom. i den paragrafen får växtarter av vilka det inte finns vilt levande permanenta bestånd i Finland inte planteras eller sås utanför gårdar, åkrar, byggda områden eller andra områden som tagits i särskilt bruk, inte heller i naturliga vattendrag, om det finns anledning att befara att detta kan ge upphov till ett permanent bestånd.

I den föreslagna 3 § 1 mom. avses med främmande art i enlighet med artikel 3 i förordningen om invasiva främmande arter levande exemplar av en art, underart eller lägre taxonomisk enhet av djur, växter, svampar eller mikroorganismer som introduceras utanför sitt naturliga utbredningsområde, inbegripet alla delar, gameter, frön, ägg och förökningskroppar av dessa arter samt hybrider, sorter eller raser som kan överleva och sedan reproducera sig. Enligt paragrafens 1 mom. får en sådan främmande art inte hållas, födas eller drivas upp, planteras, sås eller på annat sätt behandlas så att den kan komma ut i naturen och bilda ett permanent bestånd.

Den definition av främmande art som ges i förordningen om invasiva främmande arter är bredare än den definition av främmande ursprung som ges i 43 § i den gällande naturvårdslagen. Enligt 37 § 3 mom. i naturvårdslagen tillämpas de bestämmelser i 43 § som gäller växter och växtarter för närvarande också på svampar och svamparter. I enlighet med definitionen av främmande art kommer förbudet att släppa ut sådana arter i naturen att utvidgas, så att det också gäller mikroorganismer samt gameter, frön, ägg och förökningskroppar av arterna och vilken del som helst av arterna som kan reproducera sig.

I den föreslagna 2 mom. 1 punkten föreskrivs det på motsvarande sätt som i den gällande 43 § i naturvårdslagen att förbudet mot att släppa ut en främmande art i naturen inte gäller plantering eller sådd av växtarter på gårdar, åkrar eller byggda områden eller andra områden som tagits i särskilt bruk. Enligt 2 punkten i momentet ska förbudet liksom för närvarande inte heller gälla plantering eller sådd av träd i skogsbrukssyfte utanför ovannämnda områden.

Det förbud som det föreskrivs om i 1 mom. ska inte gälla icke fredade fågel- eller däggdjursarter som betraktas som främmande arter eller viltarter som betraktas som främmande arter. Bestämmelser om utsläppande av sådana i naturen ska fortfarande finnas i 42 § i jaktlagen. Enligt paragrafens 4 mom. ska det också liksom för närvarande föreskrivas om utsläppande i naturliga vatten av fisk- eller kräftarter som anses vara främmande arter.

Paragrafens 2 mom. samt de bestämmelser i jaktlagen och lagen om fiske som det föreskrivs om i 3 och 4 mom. ska endast gälla sådana främmande arter som inte är skadliga på det sätt som föreskrivs i förordningen om invasiva främmande arter eller den föreslagna lagen.

Enligt 43 § 3 mom. i den gällande naturvårdslagen kan miljöministeriet meddela de föreskrifter som behövs för att begränsa spridningen av en växtart eller djurart av främmande ursprung, om det är känt att arten lätt sprider sig i naturen och det finns grundad anledning att befara att den kan bli skadlig för hälsan eller bli till skada för våra ursprungliga arter. Förutsättningarna för meddelande av föreskrifter motsvarar de grunder enligt vilka det i enlighet med den föreslagna 10 § får föreskrivas genom förordning av statsrådet att en art är en invasiv främmande av nationell betydelse. Därför kan det inte längre meddelas föreskrifter av ministeriet i ärendet.

Bemyndigandet att utfärda närmare bestämmelser eller föreskrifter kan föreskrivas att gälla de icke invasiva främmande arter som avses i 3 § och begränsning av spridningen av dem. Eftersom det finns ett stort antal sådana arter och arterna inte kan specificeras, vore det i praktiken inte möjligt att övervaka efterlevnaden av föreskrifterna. Sådana främmande arter kommer inte heller att utgöra någon risk, så det är inte motiverat att föreskriva närmare om hanteringen av riskerna med dem. Spridningen av dessa arter kan begränsas effektivast genom information och rådgivning.

För överträdelse av det förbud som det föreskrivs om i den föreslagna 3 § kan straff inte föreskrivas, eftersom de arter som omfattas av förbudet enligt vad som konstateras ovan inte går att specificera med den exakthet som en straffbestämmelse kräver. Den som bryter mot förbudet kan dock i enlighet med förslagets 16 § föreläggas att avlägsna en främmande art som har kommit ut i miljön.

4 §. Fastighetsägares eller fastighetsinnehavares skyldighet. Enligt förslaget är fastighetsägaren eller fastighetsinnehavaren (nedan *fastighetsägaren*) skyldig att se till att skäligen åtgärder vidtas för att utrota eller innesluta invasiva främmande arter som förekommer på en fastighet. Fastighetsägare kan genom sin aktivitet i betydande grad bidra till att i synnerhet invasiva främmande växtarter inte får fäste på fastigheten och inte sprider sig från fastigheten och ut i miljön. Bestämmelsen innebär också förbud mot att t.ex. placera trädgårdsavfall som innehåller en invasiv främmande art utanför fastigheten.

I artikel 7.1 i förordningen om invasiva främmande arter förbjuds bl.a. avsiktlig uppfödning, användning och utsläppande i miljön av invasiva främmande arter. Enligt förordningen om invasiva främmande arter ska medlemsstaterna förebygga överträdelser av de förbud som anges i förordningen genom effektiva sanktioner. Trots att det i förslaget också föreskrivs bötesstraff för överträdelser, kan man anta att den föreslagna skyldigheten att vidta åtgärder bättre styr fastighetsägarnas verksamhet i förebyggande riktning och därmed effektivare än straff främjar hanteringen av de risker som invasiva främmande arter orsakar.

Till skillnad från de förbud som det föreskrivs om i artikel 7.1 i förordningen om invasiva främmande arter och straffbarheten i anknytning till förbuden, förutsätter den föreslagna skyldigheten att vidta åtgärder inte att fastighetsägaren avsiktligt har orsakat eller bidragit till förekomsten av den invasiva främmande arten. Med beaktande av hur t.ex. växter som hör till invasiva främmande arter sprids, vore det också i allmänhet svårt att påvisa huruvida förekomsten av en invasiv främmande art på en fastighet är en följd av avsiktlig verksamhet från fastighetsägarens sida. En motivering till att föreskriva om en allmän skyldighet för fastighetsägare är också att det är ägaren som har det primära ansvaret för sin egendom. Fastighetsägaren ska således vara skyldig att vidta de åtgärder som avses i bestämmelsen oberoende av vad som är orsaken till att en invasiv främmande art förekommer på fastigheten.

Fastighetsägarens skyldighet att utrota invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen eller att innesluta dem gäller inte fåglar eller däggdjur. Största delen av fågel- och däggdjursarterna är fridlysta direkt med stöd av naturvårdslagen, och för undantag från frid-

lysningsbestämmelserna måste tillstånd sökas hos närings-, trafik- och miljöcentralen. Förekomsten av fåglar och däggdjur begränsar sig i allmänhet inte heller till en enskild fastighet på samma sätt som förekomsten av växter och andra organismer. Jakt på och dödande av fåglar och däggdjur samt förstöring av deras bon kan också regleras genom jaktlagen. Fullgörandet av skyldigheten att vidta åtgärder skulle då förutsätta anskaffning av tillstånd i enlighet med jaktlagen, vilket skäligen inte kan krävas av fastighetsägarna. Avlivning av djur regleras också genom djurskyddslagen (247/1996). Trots att bestämmelserna i djurskyddslagen gäller alla djur, kräver i synnerhet avlivning av däggdjur och fåglar i enlighet med lagens krav specialkunnande.

En förutsättning för skyldigheten att vidta åtgärder är enligt förslaget att förekomst eller spridning av den invasiva främmande arten orsakar betydande skada för den biologiska mångfalden eller medför fara för hälsa eller säkerhet. Skyldigheten kan också uppstå på den grunden att spridning av den invasiva främmande arten orsakar betydande ekonomisk skada utanför fastigheten.

Utrotning av en invasiv främmande art eller inneslutning av den kan beroende på art kräva åtgärder som i tekniskt och ekonomiskt avseende är väldigt olika. Enligt förslaget är det fastighetsägarens skyldighet att vidta åtgärder som anses skäliga. Enligt det föreslagna 3 mom. ska det vid bedömningen av vad som är skäligen beaktas huruvida det finns allmänt använda metoder för att utrota den invasiva främmande arten eller för att begränsa dess spridning, såsom mekaniska, biologiska eller kemiska bekämpningsätt. På skälighetsbedömningen inverkar också kostnaderna för åtgärderna. Att t.ex. i stor omfattning byta ut jordmassor på en fastighet för att utrota en växtart som hör till de invasiva främmande arterna kan med avseende på kostnaderna visa sig oskäligt. I stället för utrotning kan skyldigheten då bli att vidta åtgärder för att förhindra att den främmande arten sprider sig.

Vid skälighetsbedömningen ska också beaktas den nytta som kan fås ut av åtgärderna. Skyldigheten gäller åtgärder genom vilka en förekomst av en invasiv främmande art kan utrotas eller inneslutas på ett kostnadseffektivt sätt, så att omständigheter utanför fastigheten, t.ex. andra förekomster av arten i miljön, inte oimtetgör de resultat som fås till stånd genom åtgärderna.

Skälighetskravet innebär att fastighetsägarens skyldighet att vidta åtgärder främst gäller invasiva främmande arter som förekommer på en fastighets landområde. En framgångsrik och kostnadseffektiv utrotning eller inneslutning av en invasiv främmande art i vattendrag eller havsområden är i allmänhet inte möjlig med fastighetsspecifika metoder, med undantag för vattenväxter som förekommer främst vid stranden. Även då skulle fastighetsägarens skyldighet i allmänhet inte gälla strandägaren utan ett andelslag bildat av ägarna till ett gemensamt vattenområde, vilket kan vara oändamålsenligt med tanke på genomförande av åtgärder.

Bestämmelsen förutsätter att fastighetsägaren eller fastighetsinnehavaren är medveten om vilka invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen och vid behov också känner igen arterna. För dem som omfattas av skyldigheten innebär detta dock inget oskäligt krav att ta reda på information, eftersom försummelsen av att vidta åtgärder inte är förenat med något direkt hot om påföljd. I sista hand blir fastighetsägaren medveten om förekomsten av en invasiv främmande art och sin skyldighet att utrota den, om närings-, trafik- och miljöcentralen i enlighet med den föreslagna 16 § ålägger fastighetsägaren att vidta åtgärder.

5 §. Aktörers skyldighet. Invasiva främmande arter kan få mycket stor spridning via olika produkter och material. Man vet att t.ex. jätteloka ofta sprider sig med kontaminerat jordmaterial. Invasiva främmande arter kan komma ut i miljön också t.ex. med växtplanter som ska säljas. I paragrafen föreskrivs det därför att de yrkesmässiga aktörer som definieras i den föreslagna

2 § 7 punkten är skyldiga att se till att invasiva främmande arter inte kan sprida sig utanför det område som aktören innehar med produkter och material som behandlas i verksamheten.

Yrkesmässiga aktörer ska också omfattas av den skyldighet för fastighetsägare eller fastighetsinnehavare att vidta åtgärder som föreslås i 4 §. För en fastighetsägare gäller skyldigheten dock endast om man på förhand kan anta att spridning av en invasiv främmande art orsakar betydande skada för bl.a. den biologiska mångfalden. Om en invasiv främmande art sprider sig t.ex. med plantor som har kontaminerats av arten, är det inte möjligt att separat bedöma vilka konsekvenser spridningen har för den biologiska mångfalden på varje enskilt ställe där plantorna används. Av denna anledning och också med hänsyn till försiktighetsprincipen behövs en separat bestämmelse om aktörernas skyldighet. Skyldigheten är motiverad också på grund av det krav på omsorgsfullhet som i allmänhet betonas i samband med näringsverksamhet.

Om det inte är tekniskt eller ekonomiskt möjligt att rengöra materialet från en invasiv främmande art, kan aktören kanske inte alls använda materialet. Eftersom sådana förluster kan anses höra till de sedvanliga riskerna med näringsverksamhet, föreskrivs det inte om någon ersättning för den skada som aktören orsakas.

6 §. Allmän styrning. Enligt förslaget ska jord- och skogsbruksministeriet styra och övervaka verkställigheten av lagen i samarbete med kommunikationsministeriet och miljöministeriet. Enligt förordningen om invasiva främmande arter är syftet med hanteringen av invasiva främmande arter att minimera de skador som invasiva främmande arter medför för naturens mångfald och de ekosystemtjänster som baserar sig på den samt människors hälsa, säkerhet och ekonomi. Jord- och skogsbruksministeriets styrande roll i hanteringen av invasiva främmande arter grundar sig på de uppgifter som har föreskrivits för ministeriet och som gäller hållbar och mångsidig användning, skötsel och skydd av de förnybara naturresurserna. Till kommunikationsministeriets ansvarsområde hör i synnerhet åtgärder genom vilka man begränsar spridningen av invasiva främmande arter via landsväg och järnväg samt med fartyg som används i handelssjöfart. Miljöministeriet styr inom sitt ansvarsområde närings-, trafik- och miljöcentralerna och Finlands miljöcentral i frågor som gäller skydd av naturen och den biologiska mångfalden.

Med stöd av sin allmänna behörighet ska jord- och skogsbruksministeriet styra utarbetandet av den handlingsplan som avses i artikel 13 i förordningen om invasiva främmande arter, det utredningsarbete för att kartlägga invasiva främmande arter som har stor spridning i Finland som behövs för att genomföra artikel 19 samt den rapportering till kommissionen som det föreskrivs om i artikel 24. Ministeriet ska också styra förfarandena bl.a. för anmälan och information till kommissionen och övriga medlemsstater i enlighet med artiklarna 10, 17 och 18 i förordningen via det system för informationsstöd som avses i artikel 25 i förordningen.

7 §. Myndigheter. Enligt 3 § i lagen om närings-, trafik- och miljöcentralerna (897/2009) sköter närings-, trafik- och miljöcentralerna de uppgifter som särskilt föreskrivits för dem bl.a. inom skydd och ett hållbart nyttjande av naturens mångfald. Enligt den föreslagna paragrafen ansvarar närings-, trafik- och miljöcentralen för tillsynen över efterlevnaden av förordningen om invasiva främmande arter, med undantag för kontrollen av import av invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen till unionens territorium. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska också ansvara för tillsynen över efterlevnaden av de skyldigheter som föreskrivs för fastighetsägare och fastighetsinnehavare samt aktörer i de föreslagna 4 och 5 §.

Enligt 2 mom. ska närings-, trafik- och miljöcentralen fatta beslut om vidtagande av de snabba åtgärder som avses i artikel 17 i förordningen om invasiva främmande arter. Enligt den artikeln ska närings-, trafik- och miljöcentralen inom tre månader från tidig upptäckt se till att det

vidtas åtgärder genom vilka populationen kan avlägsnas fullständigt och permanent. Informationen om tidig upptäckt fås från det övervakningssystem som Naturresursinstitutet ska förvalta. Om närings-, trafik- och miljöcentralen anser att det inte är tekniskt möjligt eller kostnadseffektivt att utrota arten, ska den i enlighet med artikel 18 i förordningen om invasiva främmande arter inom två månader från upptäckten av arten besluta att avstå från snabba åtgärder. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska meddela kommissionen om de snabba åtgärderna och resultaten av dem eller alternativt om sitt beslut att avstå från åtgärder. Det system för informationsstöd som avses i artikel 25 ska användas för anmälan till kommissionen.

Tullen ska ansvara för tillsynen över den införsel som avses i artikel 15 i förordningen om invasiva främmande arter. Tullen hör till de myndigheter enligt artikel 15.3 i förordningen om invasiva främmande arter som i Finland ansvarar för den officiella tillsynen i enlighet med den EU-lagstiftning som avses i den punkten. I enlighet med artikel 15 i artikeln ska Tullen utföra övervakning som består av kontroller av handlingar och identitet samt vid behov fysiska kontroller och genom vilken avsiktlig införsel i unionens territorium av invasiva främmande arter som ingår i unionens förteckning förhindras. Artikel 15 gäller inte oavsiktlig införsel av dessa främmande arter, och Tullen ska därmed inte övervaka eventuell införsel av främmande arter som ingår i unionsförteckningen till unionens territorium t.ex. tillsammans med andra importvaror.

Kontrollen i enlighet med artikel 15 i förordningen om invasiva främmande arter riktas mot varupartier som är märkta med de koder i enlighet med den kombinerade tulltaxe- och statistiknomenklaturen som nämns i unionsförteckningen. Tullen ska stoppa varupartier som är märkta med en kod som nämns i förteckningen för att utreda om varan är en sådan främmande art som ingår i unionsförteckningen. Om en vara ingår i unionsförteckningen och det för import av den inte finns ett sådant tillstånd som avses i artikel 8 i förordningen om invasiva främmande arter, kan varan inte hänföras till ett tullförfarande eller hanteras i ett friområde eller frilager.

Identifieringen av invasiva främmande arter vid exporten hör till de sakkunnigtjänster som ska utföras av Finlands miljöcentral och som det föreskrivs om i den föreslagna 7 §. Om identifieringsresultatet visar att arten ingår i unionsförteckningen, ska Tullen avbryta hänförandet till tullförfarande eller beslagta varan. I praktiken blir Tullen i allmänhet tvungen att beslagta den invasiva främmande arten och förstöra den vid tullkontrollen. Om importören har beviljats ett i artikel 8 i förordningen om invasiva främmande arter avsett undantagstillstånd för import av en art som ingår i unionsförteckningen, ska Tullen kontrollera tillståndet och dess giltighet innan varan övergår till fri omsättning. Icke-kommersiell import av invasiva främmande arter till EU:s territorium, såsom turistimport och postförsändelser, ska Tullen övervaka på samma sätt som motsvarande import.

Enligt det föreslagna 7 § 3 mom. är Regionförvaltningsverket i Södra Finland den tillståndsmyndighet som avses i artiklarna 8 och 9 i förordningen om invasiva främmande arter och i 10 § 3 mom. i den föreslagna lagen, och det utövar tillsyn över att de tillstånd som det har utfärdat iakttas. De tillståndsärenden som gäller invasiva främmande djurarter relaterar främst till sådan djurhållning som förutsätter tillstånd eller anmälan som det föreskrivs om i djurskyddslagen (247/1996) och för vilken den behöriga myndigheten är regionförvaltningsverket. Undantagstillstånden omfattar också användning av invasiva främmande djurarter som ingår i unionsförteckningen i sådant forskningssyfte, vilket det föreskrivs om i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013). Tillståndsmyndigheter enligt den lagen är regionförvaltningsverken i Södra Finland och Östra Finland. När det gäller växter, svampar och mikroorganismer kan hanteringen av tillståndsärenden förutsätta sakkunskap och behörighet jämförbar med den som krävs i fråga om bekämpning av skadegörare på växter, vilket enligt lagstiftningen om växters sundhet hör till

Livsmedelssäkerhetsverket. Eftersom behovet av de tillstånd som avses i artiklarna 8 och 9 i förordningen om invasiva främmande arter och i lagens 10 § 3 mom. troligen kommer att bli litet, föreslås det att beviljandet av tillstånd och tillsynen över dem i fråga om alla invasiva främmande arter ska skötas av Regionförvaltningsverket i Södra Finland. Regionförvaltningsverket får enligt behov be Livsmedelssäkerhetsverket eller andra myndigheter om utlåtanden i ett ärende innan det avgörs. Närmare bestämmelser om tillståndsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §. *Naturresursinstitutet och Finlands miljöcentral.* Naturresursinstitutet ska i samband med verkställigheten av den föreslagna lagen sköta de uppgifter som föreskrivs för institutet i lagen om Naturresursinstitutet (561/2014) och statsrådets förordning om Naturresursinstitutet (715/2014). Enligt 1 § 2 mom. 4 punkten i förordningen ska Naturresursinstitutet följa förekomsten av främmande arter och producera information för bekämpningen av invasiva främmande arter, om uppgiften inte åligger någon annan myndighet.

För genomförandet av artikel 19 i förordningen om invasiva främmande arter ska Naturresursinstitutet utreda vilka av de invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen som har stor spridning i Finland och bedöma vilka risker arterna utgör. Naturresursinstitutet ska utreda vilka åtgärder som lämpar sig för hantering av arterna med hänsyn till deras konsekvenser bl.a. för människors hälsa och andra arter än de som åtgärderna gäller samt dessas livsmiljö. I utredningen ska också preliminärt bedömas kostnaderna för åtgärderna och kostnadernas förhållande till nyttan av dem samt vilka arter och vilka förekomster av dem som hanteringsåtgärderna i prioritetsordning ska riktas mot. Utredningen utgör en väsentlig kunskapsbas för övervakningssystemet för främmande arter, för de hanteringsåtgärder som avses i förordningen om främmande arter och den föreslagna lagen och för övervakningen av efterlevnaden av förordningen om främmande arter och lagen.

Förslagets utgångspunkt är att åtgärderna för hantering av invasiva främmande arter inte ska genomföras som myndighetsarbete. Om det utifrån 4 § inte kan förutsättas att ägaren eller innehavaren till ett område vidtar hanteringsåtgärder, ska de ministerier som styr genomförandet av förordningen om främmande arter dock bedöma om genomförandet av artikel 19 i förordningen om främmande arter förutsätter åtgärder av myndigheterna. Som grund för bedömningen används Naturresursinstitutets utredning om den främmande artens utbredning, de risker som den medför samt de tillgängliga åtgärdernas kostnadseffektivitet.

Naturresursinstitutet ska för sin del producera information för det övervakningssystem för invasiva främmande arter som avses i artikel 14 i förordningen om invasiva främmande arter och koordinera informationsinsamlingen från övriga informationsproducenter såsom Skogsstyrelsen, kommunerna och medborgarna. Naturhistoriska centralmuseet sköter den tekniska driften av övervakningssystemet som en del av dess artdatabank Lajitietokeskus (Finnish Biodiversity Information Facility). Naturresursinstitutet ska behandla de varningar om tidig förekomst av invasiva främmande arter som övervakningssystemet ger för att bedöma om det behövs vidtas sådana snabba åtgärder som avses i artikel 17 för att utrota arten.

Ett projekt för utveckling av ett system för övervakning och tidiga varningar har inletts i mars 2015. Projektet finansieras med medel ur jord- och skogsbruksministeriets forsknings- och utvecklingsanslag. Övervakningssystemet inrättas med stöd av den nationella portalen för främmande arter och under samtidig utveckling av det informationssystem som hör samman med det. Avsikten är att under projektet kartlägga de oavsiktliga spridningsvägar som avses i artikel 13 i förordningen om invasiva främmande arter samt utarbeta en handlingsplan utifrån dem. Avsikten är att övervakningssystemet, kartläggningen av spridningsvägarna och handlingsplanen ska finnas tillgängliga i början av 2017.

Enligt förslaget ska Finlands miljöcentral inom sitt ansvarsområde producera de sakkunnigtjänster som behövs för verkställigheten av lagen. Finlands miljöcentrala sakkunniguppgift blir att sköta identifieringen av de invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen vid den importkontroll som Tullen utför i enlighet med artikel 15 i förordningen om invasiva främmande arter. Målet är att Finlands miljöcentral för identifieringen av arter som ingår i unionsförteckningen ska ha tillgång till ett nätverk av experter och institutioner från Finland och övriga EU-länder som en begäran om identifiering vid behov kan styras till.

9 §. Godkännanden. Enligt artikel 9 i förordningen om invasiva främmande arter måste en medlemsstat få godkännande från kommissionen innan den beviljar tillstånd för användning av de invasiva främmande arter som avses i artikeln. För att godkännande ska fås förutsätts att det finns ett tvingande skäl relaterat till allmänintresset, inbegripet sociala och ekonomiska skäl. Enligt förslaget är det jord- och skogsbruksministeriet som fattar beslut om huruvida man ska ansöka om godkännande.

Den möjlighet för en medlemsstat att ansöka om godkännande som det föreskrivs om i förordningen om invasiva främmande arter ger ingen rättigheter, ministeriet behöver inte fatta något separat beslut om man väljer att inte ansöka om godkännande. Om ministeriet beslutar att ansöka om godkännande, inverkar beslutet inte direkt på någons rättigheter, skyldigheter eller förmåner. Det går därför inte att söka ändring i beslutet.

10 §. Invasiva främmande arter av nationell betydelse. Enligt artikel 12 i förordningen om invasiva främmande arter får medlemsstaterna upprätta en nationell förteckning över invasiva främmande arter av medlemsstatsbetydelse. På de arter som ingår i den nationella förteckningen får medlemsstaterna tillämpa bl.a. motsvarande restriktioner som de som anges i artikel 7 i förordningen om invasiva främmande arter, såsom att förbjuda avsiktlig införsel av arterna till EU:s territorium samt uppfödning av arterna och utsläppande av dem på marknaden. I förordningen om invasiva främmande arter anges inte på vilka grunder arterna kan tas med i den nationella förteckningen, utan medlemsstaten får besluta om dessa grunder. Arterna ska dock uppfylla de allmänna förutsättningar avseende främmande ursprung och negativ inverkan som ingår i förordningens definition av *invasiv främmande art*. Enligt den definition som ges i artikel 3.4 i förordningen ska en invasiv främmande art av medlemsstatsbetydelse dessutom vara en art avseende vilken en medlemsstat på grundval av vetenskapliga belägg anser att de negativa effekterna av dess utsättning och spridning, även om dessa effekter inte är fullt bekräftade, är av betydelse för dess territorium eller en del av det och kräver åtgärder på medlemsstatsnivå.

Som en invasiv främmande art av nationell betydelse betraktas enligt det föreslagna 15 § 1 mom. en invasiv främmande art som inte ingår i unionsförteckningen och som på grundval av vetenskapliga belägg kan orsaka betydande skada för den biologiska mångfalden eller ekosystemtjänster som baserar sig på den, fara för hälsa eller säkerhet eller betydande ekonomisk skada. Grunderna motsvarar till väsentliga delar de kriterier som anges i artikel 4.3 c i förordningen om invasiva främmande arter för de invasiva främmande arter som ska tas in i unionsförteckningen. Bestämmelserna motsvarar också de mål som har satts upp i den nationella strategin för främmande arter.

Enligt paragrafens 2 mom. är det alltid förbjudet att släppa ut en invasiv främmande art av nationell betydelse i naturen. Enligt paragrafens 3 mom. får en invasiv främmande art av nationell betydelse inte utan tillstånd avsiktlig importeras från ett land utanför Europeiska unionen eller hållas, födas eller drivas upp, lagras, marknadsföras, förmedlas, säljas eller på något annat sätt överlåtas. Restriktionerna motsvarar de restriktioner som det föreskrivs om i artikel 7.1 i förordningen om invasiva främmande arter.

Enligt artikel 12 i förordningen om invasiva främmande arter får på invasiva främmande arter av nationell betydelse också tillämpas den tillsyn över avsiktlig import som det föreskrivs om i artikel 15 i förordningen, det system för undantagstillstånd som det föreskrivs om i artikel 8 och de planerings- och övervakningssystem och åtgärder som det föreskrivs om i artiklarna 13, 14, 16, 17, 19 och 20 i förordningen. Enligt 10 § 3 mom. i den föreslagna lagen kan Regionförvaltningsverket i Södra Finland bevilja tillstånd för import och annan användning av invasiva främmande arter av nationell betydelse. Enligt 7 § i den föreslagna lagen ska i Tullens uppgifter också ingå tillsyn över avsiktlig import av dessa främmande arter. Det ska vara möjligt att tillämpa den planering och övervakning och de åtgärder som det föreskrivs om i förordningen om invasiva främmande arter på hanteringen av nationella främmande arter utan att det föreskrivs särskilt om det.

Enligt paragrafens 4 mom. ska de skyldigheter som föreskrivs för fastighetsägare och fastighetsinnehavare och vissa aktörer i 3 och 4 § samt genomförandebestämmelserna för skyldigheterna tillämpas också på hantering av invasiva främmande arter av nationell betydelse.

Enligt paragrafens 5 mom. ska det föreskrivas genom förordning av statsrådet om de arter som utifrån de grunder som anges i 1 mom. ska betraktas som invasiva främmande arter av nationell betydelse. De restriktioner som det föreskrivs om i paragrafens 2–4 mom. ska därmed endast gälla arter som har specificerats i förordning av statsrådet. Genom förordning kan också föreskrivas om en övergångsperiod under vilken förbuden enligt 3 mom. inte ska tillämpas på de individer av arter som man har fått i sin besittning före ikraftträdandet av förordningen.

11 §. Tillståndsansökan. I paragrafens 1 mom. hänvisas det till artikel 8.4 i förordningen om invasiva främmande arter i vilken det föreskrivs om de uppgifter som ska anges i den tillståndsansökan som avses i artikel 8. Enligt artikel 9.6 i förordningen om främmande arter ska bestämmelsen också tillämpas på en ansökan om det tillstånd som avses i artikel 9.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om innehållet i ansökan om det tillstånd för användning av en invasiv främmande art av nationell betydelse som avses i 10 § 3 mom. Kraven motsvarar i tillämpliga delar det som föreskrivs i artikel 8 i förordningen om invasiva främmande arter. De uppgifter som är behövliga med tanke på tillståndsprövningen är uppgifter om det syfte med verksamheten som avses i 12 § 2 mom. 1 punkten och de åtgärder i enlighet med 2 punkten i samma moment genom vilka den invasiva främmande arten kan förhindras att komma ut i miljön.

Vid handläggningen av tillståndsansökningarna ska de allmänna bestämmelserna i förvaltningslagen iakttas. Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska anges i ansökan och om ansökningsförfarandet i övrigt får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §. Beviljande av tillstånd. I paragrafens 1 mom. hänvisas det till artikel 8.2 och 9.6 i förordningen om invasiva främmande arter, där det föreskrivs om beviljande av de tillstånd som det föreskrivs om i artiklarna. Enligt artikel 8 i förordningen om invasiva främmande arter är en förutsättning för beviljande av tillstånd bl.a. att den invasiva främmande arten hålls och hanteras i slutna förvaring, att den personal som hanterar arten har lämpliga kvalifikationer och att rymnings- och spridningsrisken hanteras effektivt med hänsyn till artens biologi och spridningssätt. Den som ansöker om tillstånd ska utarbeta ett övervakningssystem och en beredskapsplan, inbegripet en plan för utrotning, som omfattar eventuella fall av att exemplar av en art slipper ut eller av spridning. Invasiva främmande djurarter ska vid behov märkas eller på något annat sätt effektivt identifieras med metoder som inte orsakar smärta, oro eller lidande som kan förhindras. I förordningen föreskrivs det också om de krav som gäller för slutna förvaring. När tillståndsmyndigheten beviljar tillstånd ska den bedöma huruvida de ovan-

nämnda förutsättningarna uppfylls. Myndigheten har också till uppgift att godkänna beredningsplanen.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det om grunderna för beviljande av ett i 10 § 3 mom. avsett tillstånd att använda en invasiv främmande art av nationell betydelse. Grunderna motsvarar i tillämpliga delar det som föreskrivs i artikel 8 i förordningen om invasiva främmande arter. I de användningsändamål för en art som ett tillstånd kan grunda sig på behöver dock inte ingå det ex situ-bevarande av en art som avses i artikel 8 i förordningen.

13 §. Återkallande av tillstånd. Enligt artikel 8.5 i förordningen om invasiva främmande arter ska medlemsstaterna ge sina behöriga myndigheter befogenheter att när som helst, tillfälligt eller slutgiltigt, återkalla det i artikel 8 avsedda tillståndet. Enligt artikel 9.6 i förordningen gäller bestämmelsen också de tillstånd som avses i artikel 9. Ett tillstånd kan enligt artikel 8.5 återkallas, om oförutsedda händelser med negativ effekt på biologisk mångfald eller relaterade ekosystemtjänster inträffar. Ett återkallande av tillstånd ska enligt förordningen vara vetenskapligt motiverat, och om de vetenskapliga uppgifterna är otillräckliga, motiverat av försiktighetsprincipen och med beaktande av nationella administrativa bestämmelser.

Återkallande av ett tillstånd är en exceptionellt hård administrativ påföljd. Enbart de grunder som anges i artikel 8.5 i förordningen om invasiva främmande arter kan därför inte betraktas som tillräckliga för ett beslut om påföljd. De grunder som anges i artikel 8.5 gäller inte heller tillstånd som beviljas för användning av invasiva främmande arter av nationell betydelse. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det därför om de grunder på vilka Regionförvaltningsverket i Södra Finland kan återkalla ett tillstånd som det beviljat med stöd av 17 §. Tillståndet kan återkallas, om det på ett väsentligt sätt har brutits mot föreskrifterna i tillståndet och situationen inte åtgärdas så att den blir förenlig med tillståndet inom en skäligen tidsfrist, som regionförvaltningsverket har satt ut. Allmänt sett kan det anses att det på ett väsentligt sätt har brutits mot föreskrifterna, om verksamheten kan orsaka en konsekvens som inte är förenlig med förutsättningarna för beviljande av tillstånd.

I paragrafens 2 mom. hänvisas det till de grunder för återkallande av tillstånd som det föreskrivs om i artikel 8.5 i förordningen om invasiva främmande arter och som tillämpas på återkallande av de tillstånd som det föreskrivs om i artiklarna 8 och 9 vid sidan om det som föreskrivs i 1 mom. Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iaktas vid återkallande av tillstånd får vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §. Rätt att få uppgifter och utföra inspektion. I paragrafens 1 mom. föreskrivs det att närings-, trafik- och miljöcentralen, Tullen och Regionförvaltningsverket i Södra Finland har rätt att trots sekretessbestämmelserna få uppgifter från varandra som är nödvändiga för tillsynen över att förordningen om invasiva främmande arter och den föreslagna lagen följs. Nämnda myndigheter ska på samma grunder ha rätt att få uppgifter av de aktörer som definieras i förslagets 2 § och av dem som bedriver verksamhet där invasiva främmande arter används och som enligt artiklarna 8 och 9 i förordningen om invasiva främmande arter eller det föreslagna 10 § 3 mom. förutsätter tillstånd.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs det att närings-, trafik- och miljöcentralen och Regionförvaltningsverket i Södra Finland samt tjänstemän eller tjänsteinnehavare som dessa förordnat har rätt att under utförandet av tillsynsuppgifter röra sig på någon annans område och få tillträde till ovannämnda verksamhetsställen. De som utför tillsynsuppgifter har också rätt att utföra inspektioner, undersökningar och mätningar samt ta prover t.ex. för att utreda en invasiv främmande arts utbredning.

De tillsynsåtgärder som avses i 2 punkten i paragrafen får inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur. Bekämpningen av invasiva främmande arter innebär i regel inte något så välgående intresse som bör skyddas att det är motiverat att utvidga tillsynen till områden som omfattas av hemfriden. Till den konstitutionella hemfrid som skyddas av bestämmelsen hör dock inte gården till en bostad eller utrymmen som används för annat än boende, eftersom det inte är fråga om hemfrid som skyddas av strafflagen.

I paragrafen föreskrivs det inte om Tullens rätt att utföra de tillsynsåtgärder som avses i paragrafens 2 mom., eftersom täckande bestämmelser om Tullens befogenheter finns i tullagen (1466/1994).

15 §. Anlitande av en assistent vid tillsynen. Närings-, trafik- och miljöcentralen och Regionförvaltningsverket i Södra Finland kan enligt förslaget också låta personer som inte är i tjänsteförhållande utföra sådana tillsynsuppgifter som avses i 14 § 2 mom. Dessa uppgifter, såsom utförande av mätningar och tagning av prover, är praktiska åtgärder som tillsynen kräver, men som inte innefattar någon självständig beslutanderätt. Enligt förslaget ska den assisterande personen ha rätt att för utförandet av uppgifterna röra sig på någon annans område och få tillträde till de utrymmen som används i verksamheten. Bestämmelsen motsvarar 173 § i miljöskyddslagen (527/2014), där det föreskrivs bl.a. om närings-, trafik- och miljöcentralens rätt att anlita en assistent för tillsynsuppgifter.

Den assisterande personen ska ha tillräcklig kompetens för uppgiften, med vilket avses utbildning och erfarenhet som motsvarar uppgiftens innehåll. Assistentens kompetens säkerställs genom introduktion i arbetet och övervakning av arbetet.

Den assisterande personen utför sina uppgifter under straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen. På en assisterande persons verksamhet tillämpas utan någon särskild bestämmelse allmänna förvaltningslagar, såsom förvaltningslagen, språklagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) i överensstämmelse med bestämmelserna om tillämpningsområde i dessa lagar.

16 §. Åtgärder vid överträdelser eller försummelser. I 1 mom. 1 punkten i den föreslagna paragrafen föreskrivs det om de restriktioner som avses i artikel 7.1 i förordningen och som gäller avsiktlig hållning och uppfödning av invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen, även i slutna förvaring, användning och utbyte av sådana arter, tillåtande av att sådana arter reproducerar sig, växer eller odlas samt utsläppande av sådana arter i miljön. Av de restriktioner som avses i artikel 7.1 ska avsiktlig införsel av invasiva främmande arter till unionens territorium, inklusive transitering under tullövervakning, transport av sådana arter till, från eller inom unionen samt utsläppande av sådana arter på marknaden inte omfattas av närings-, trafik- och miljöcentralens tillsyn och föreskrifter. Tillsynen över avsiktlig införsel ingår i den offentliga kontroll som avses i artikel 15 i förordningen och som sköts av Tullen.

Enligt paragrafens 1 mom. 2 punkt kan närings-, trafik- och miljöcentralen förelägga den som bryter mot förbudet enligt 3 § 1 mom. att avlägsna den invasiva art som kommit ut i miljön. Enligt momentets 3 och 4 punkt kan närings-, trafik- och miljöcentralen förelägga en fastighetsägare eller fastighetsinnehavare och en aktör som avses i lagen att fullgöra sin skyldighet enligt 4 och 5 §.

Närings-, trafik- och miljöcentral kan själv inleda ett tillsynsärende som avses i paragrafen. Rätt att inleda ett ärende har enligt förslaget också en kommun eller en samkommun, på vars verksamhetsområde den fastighet som är föremål för föreläggandet är belägen eller där verksamheten bedrivs, liksom en kommun till vars område de skadliga effekterna av en överträdelse kan utsträcka sig till. Exempelvis kommunala miljöskyddsmyndigheter eller hälso-

skyddsmyndigheter kan inleda ett ärende i egenskap av myndighet som övervakar det allmännas intresse. Även t.ex. Livsmedelssäkerhetsverket har den rätt att inleda ett ärende som grundar sig på bestämmelsen. Aktörer som sköter offentliga förvaltningsuppgifter och som ska övervaka det allmännas intresse i anknytning till ärendet är t.ex. Finlands skogscentral och Finlands viltcentral.

Privata aktörer ska inte ha rätt att ansöka om att närings-, trafik- och miljöcentralen förelägger en fastighetsägare eller aktör att vidta de åtgärder som det föreskrivs om i 3 och 4 § eller att rätta till en överträdelse som avses i 1 mom. 1 punkten i paragrafen. Behandling och avgörande av ansökningar om förvaltningstvång från privata aktörer kunde öka tillsynsmyndigheternas arbetsvolym utan att man skulle ha någon faktisk nytta av förfarandet i hanteringen av invasiva främmande arter. Exempelvis en person som orsakas skada eller olägenhet av en invasiv främmande art som förekommer på någon annans område, ska kunna föra sitt krav i enlighet med skadeståndslagstiftningen till en domstol för avgörande precis som för närvarande. Överträdelse eller försummelse av de skyldigheter som det föreskrivs om i 3 och 4 § har ingen betydelse vid bedömning av skadeståndsskyldighet. I ett tillsynsärende som gäller verkställighet av förordningen om invasiva främmande arter är det inte heller fråga om sådant miljöbeslutsfattande som avses i Förenta Nationernas ekonomiska kommission för Europas konvention om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen) och som förutsätter att allmänheten reserveras rätt att inleda ett ärende.

17 §. Beslagtagande och förstöring. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bestämma att en invasiv främmande art som man i strid med förordningen om invasiva främmande arter eller med den föreslagna lagen innehar, ska förstöras. Vid behov kan närings-, trafik- och miljöcentralen bestämma att en art ska tas i beslag för att förutsättningarna för förstöring ska kunna utredas. Bestämmelserna kan behövas förutom för verkställighet av de restriktioner som det föreskrivs om i artikel 7.1 i förordningen om invasiva främmande arter också för tillsynen över efterlevnaden av artiklarna 31 och 32 i förordningen. I artikel 31 föreskrivs det om rätten att hålla ett sällskapsdjur av en art som ingår i unionsförteckningen tills den dör av naturliga skäl, om det inte är fråga om kommersiellt ägande. Artikel 32 innehåller motsvarande övergångsbestämmelser för kommersiella lager.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland kan på samma grunder besluta att en invasiv främmande art ska beslagtas och förstöras när verket övervakar efterlevnaden av de tillstånd som verket har beviljat i enlighet med artiklarna 8 och 9 eller den föreslagna lagen.

Bestämmelser om tullens rätt att hålla kvar och beslagta en vara finns i tullagen och i EU:s tullkodex. I brottmål beslutar Tullen om beslagtagande och förstöring av varor i enlighet med tvångsmedelslagen (806/2011).

18 §. Ändringssökande. Ändring i beslut som närings-, trafik- och miljöcentralen och regionförvaltningsverket i Södra Finland meddelat med stöd av den föreslagna lagen ska få sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen och vidare hos högsta förvaltningsdomstolen i enlighet med förvaltningsprocesslagen (586/1996). Det beslut som överklagas kan vara ett beslut om åtgärder vid överträdelse eller försummelse som fattats av närings-, trafik- och miljöcentralen eller regionförvaltningsverket i enlighet med 16 § eller ett beslut om beslagtagande och förstöring som nämnda myndigheter fattat i enlighet med 17 §. Ändring ska enligt förslaget också kunna sökas i ett beslut i ett tillståndsärende som regionförvaltningsverket fattat i enlighet med 12 § eller ett beslut om återkallande av tillstånd som verket fattat i enlighet med 13 §. Behörig förvaltningsdomstol är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets den verksamhet som avses i det beslut som överklagas huvudsakligen bedrivs eller den fastighet eller egendom som avses i beslutet är belägen.

Sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen i beslut som gäller administrativa tvångsmedel eller återkallande av tillstånd kan inte begränsas genom besvärstillstånds-förfarande. Besvärstillstånds-förfarande behöver inte heller tillämpas på tillståndsbeslut som regionförvaltningsverket fattat med stöd av 12 §, eftersom antalet sådana beslut troligtvis blir litet.

19 §. Anmälan till förundersökningsmyndighet. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska göra en anmälan till polisen eller Tullen om den har sannolika skäl att misstänka att en gärning som avses i 20 § har skett. Anmälan ska göras till Tullen om det är fråga om ett sådant brott som har samband med införsel som avses i 46 kap. i strafflagen (39/1889). Enligt 3 § 1 mom. 5 punkten i tullagen ska sådana brott behandlas som tullbrott. Om det är fråga om ringa förseelser behövs ingen anmälan, om inte allmänt intresse kräver en närmare utredning av saken.

20 §. Straff. Enligt artikel 30 i förordningen om invasiva främmande arter ska en medlemsstat bestämma vilka sanktioner som ska tillämpas vid överträdelser av förordningens bestämmelser. Straffen ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande. En straffbar handling kan i praktiken vara överträdelse av de restriktioner som det föreskrivs om i artikel 7.1.

En handling genom vilken en invasiv främmande art som ingår i unionens förteckning avsiktligt förs in eller försöker föras in i unionen utan tillstånd i enlighet med förordningen om invasiva främmande arter uppfyller rekvisitet för ett i 46 kap. 1–3 § i strafflagen avsett regleringsbrott. Enligt 46 kap. 1 § 1 mom. 9 punkten i strafflagen ska den som bryter mot eller försöker bryta mot en i Europeiska gemenskapernas förordningar om import och export föreskriven eller med stöd av nämnda rättsakter meddelad regleringsföreskrift, för regleringsbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år. Bestämmelser om straff för grovt respektive lindrigt regleringsbrott finns i 2 och 3 § i samma kapitel.

Enligt 10 § 3 mom. i förslaget ska det vara förbjudet att föra in en invasiv främmande art av nationell betydelse till EU:s territorium utan tillstånd av regionförvaltningsverket. Import eller försök till import som strider mot förbudet ska enligt förslaget vara straffbart som smuggling. Smuggling föreskrivs det om i 46 kap. 4 och 5 § i strafflagen. För lindrig smuggling kan böter dömas ut, och för smuggling kan böter eller fängelse i högst två år dömas ut. I strafflagens 46 kap. 6 och 6 a § föreskrivs det om straff för olaga befattningstagande med infört gods, såsom anskaffning eller förmedling av smuggelgods.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs det om det straff som ska dömas ut för avsiktlig överträdelse av restriktioner och förbud som gäller annat än import. Dessa restriktioner och förbud föreskrivs det om i artikel 7.1 b–h i förordningen om invasiva främmande arter och i 10 § 2 och 3 mom. i den föreslagna lagen. Överlåtelse enligt 1 punkten i momentet inbegriper det utbyte som avses i artikel 7.1 f i förordningen om invasiva främmande arter. Användning enligt 2 punkten i momentet innebär utnyttjande av en invasiv främmande art utan eget innehav och inbegriper också det tillåtande av reproduktion, växande eller odling som avses i artikel 7.1 g i förordningen. Med den transport som avses i 2 punkten i momentet avses också transport för någon annans räkning utan egentligt innehav. Med utsläppande på marknaden enligt 3 punkten i momentet avses tillhandhållande av en invasiv främmande art för tredje part mot betalning.

Någon straffbestämmelse om de gärningar som avses i paragrafens 2 mom. finns inte i den gällande strafflagen. Rubriceringen för de straffbara gärningarna ska enligt förslaget vara brott mot bestämmelserna om invasiva främmande arter, för vilket det på basis av allmän straffpraxis kan anses att bötesstraff är en tillräcklig påföljd.

Bestämmelser om förverkandepåföljder i anslutning till utdömning av straff finns i 10 kap. i strafflagen.

21 §. Jord- och skogsbruksministeriets förordning. Enligt artikel 8.2 b i förordningen om invasiva främmande arter förutsätter beviljande av tillstånd för användning av en invasiv främmande art bland annat att verksamheten bedrivs av personal med lämpliga kvalifikationer enligt vad som fastställs av myndigheterna. Bestämmelser om behörighetskraven för personalen ska enligt förslaget utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

[Propositionen kompletteras senare med ett förslag om hur allmänhetens deltagande i enlighet med artikel 26 i förordningen om främmande arter ska ordnas, när de handlingsplaner som avses i artikel 13 upprättas och de hanteringsåtgärder som avses i artikel 19 införs.]

1.2 Lagen om ändring av naturvårdslagen

15 §. Tillståndskrävande undantag från fridlysningsbestämmelserna. Undantag från fridlysningsbestämmelserna för nationalparker och naturreservat får göras med tillstånd av den myndighet eller inrättning som svarar för förvaltningen av området. Bestämmelser om grunderna för undantag finns i 15 § i naturvårdslagen. Enligt 1 mom. 2 punkten i den paragrafen krävs tillstånd för att decimera antalet individer av en art av främmande ursprung och även individer av andra växt- och djurarter, om de har förökats sig alltför mycket eller annars blivit skadliga. Enligt motiveringen till bestämmelsen är sådana arter bland växtarterna till exempel jättestam, jättebalsamin, vresros och blomsterlupin och bland djurarterna till exempel mink, mårddhund, kanadensisk bäver och vitsvanshjort. Enligt etablerad praxis gäller bestämmelsen situationer där behovet av att decimera individer av en art granskas mot bakgrund av naturskyddsområdets egna funktioner.

Begreppet art av främmande ursprung, som används i bestämmelsen, definieras inte i lagen. För att förenhetliga lagstiftningen föreslås det att begreppet ersätts med en hänvisning till den föreslagna lagen om hantering av risker orsakade av invasiva främmande arter och de främmande och invasiva främmande arter som avses där. Samtidigt korrigeras ett skrivfel som funnits i den finskspråkiga texten.

43 §. Begränsning av spridningen av arter av främmande ursprung. Det föreslås att naturvårdslagens bestämmelser om främmande arter överförs till lagen om invasiva främmande arter på det sätt som konstateras ovan i motiveringen till 3 § i den föreslagna lagen. Därför föreslås det att 43 § i naturvårdslagen upphävs.

1.

Lag

om hantering av risker orsakade av främmande arter

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Lagens syfte

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter (*förordningen om invasiva främmande arter*).

Genom denna lag bestäms även om förbudet mot att släppa ut en främmande art i miljön enligt 2 § 1 punkten.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *främmande art* främmande art enligt artikel 3.1 i förordningen om invasiva främmande arter,
- 2) *invasiv främmande art* invasiv främmande art enligt artikel 3.2 i förordningen om invasiva främmande arter,
- 3) *biologisk mångfald* biologisk mångfald enligt artikel 3.5 i förordningen om invasiva främmande arter,
- 4) *utrotning* utrotning enligt artikel 3.13 i förordningen om invasiva främmande arter,
- 5) *inneslutning* inneslutning enligt artikel 3.15 i förordningen om invasiva främmande arter,
- 6) *invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen* en invasiv främmande art som ingår i den förteckning över invasiva främmande arter av unionsbetydelse som avses i artikel 4.1 i förordningen om invasiva främmande arter,
- 7) *aktör* en fysisk eller juridisk person, som yrkesmässigt producerar, lagrar, släpper ut på marknaden, transporterar, förmedlar eller säljer eller på annat sätt överlåter en produkt eller material som en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen enligt allmänt tillgänglig information sannolikt kan spridas med ut i miljön.

3 §

Förbud mot att släppa ut främmande arter i miljön

En främmande art får inte hållas, födas eller drivas upp, planteras, sås, transporteras eller på annat sätt behandlas så att den kan komma ut i miljön och bilda ett permanent bestånd.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller inte

1) plantering av växtplantor eller sådd av växtfrön på gårdar, åkrar, byggda områden eller andra områden som tagits i särskilt bruk,

2) plantering av trädplantor eller sådd av trädfrön i skogsbrukssyfte.

Bestämmelser om utsläppande i naturen av icke fredade fågel- och däggdjursarter samt viltarter finns i 42 § i jaktlagen (614/1993).

Bestämmelser om utsläppande av fisk- eller kräftarter som anses vara en främmande art eller bestånd av sådana arter eller könsceller av dem i naturliga vatten finns i 77 § i lagen om fiske (379/2015).

4 §

Fastighetsägares eller fastighetsinnehavares skyldighet

Om en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen förekommer på en fastighet, ska fastighetsägaren eller fastighetsinnehavaren se till att skäligen åtgärder vidtas för att arten utrotas eller innesluts, om förekomst av den invasiva främmande arten eller spridning av den kan orsaka betydande skada för den biologiska mångfalden eller medföra fara för hälsa eller säkerhet eller orsaka betydande ekonomisk skada utanför fastigheten.

Det som föreskrivs i 1 mom. gäller inte fåglar eller däggdjur.

Vid bedömningen av om de åtgärder som avses i 1 mom. är skäligen ska det beaktas vilka sedvanliga metoder som kan användas för utrotningen av de invasiva främmande arterna, vilka kostnaderna för åtgärderna är och den nytta som kan fås med åtgärderna i förhållande till kostnaderna.

5 §

Aktörers skyldighet

En aktör ska se till att det i material som aktören producerar, lagrar, släpper ut på marknaden, transporterar, förmedlar, importerar eller exporterar inte finns invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen och som med materialet kan sprida sig utanför det område som aktören innehar.

6 §

Allmän styrning

Jord- och skogsbruksministeriet styr och övervakar verkställigheten av denna lag i samarbete med kommunikationsministeriet och miljöministeriet.

7 §

Myndigheter

Närings-, trafik- och miljöcentralen övervakar efterlevnaden av förordningen om invasiva främmande arter och denna lag, om inte något annat föreskrivs i denna paragraf. Närings-, trafik- och miljöcentralen fattar också beslut om genomförande av de utrotningsåtgärder som avses i artikel 17 i förordningen om invasiva främmande arter.

Tullen övervakar importen enligt artikel 15 i förordningen om invasiva främmande arter och efterlevnaden av importförbudet enligt 10 § 3 mom.

Regionförvaltningsverket i Södra Finland är den tillståndsmyndighet som avses i artiklarna 8 och 9 i förordningen om invasiva främmande arter och i 10 § 3 mom. i denna lag och ansvarar för tillsynen av verksamhetsställen som avses i tillstånden.

8 §

Naturresursinstitutet och Finlands miljöcentral

Naturresursinstitutet sköter de uppgifter som har föreskrivits för det inom verkställigheten av denna lag.

Finlands miljöcentral producerar inom sitt ansvarsområde de sakkunnigtjänster som behövs för verkställigheten av denna lag.

9 §

Godkännanden

Jord- och skogsbruksministeriet får hos kommissionen ansöka om det godkännande som avses i artikel 9 i förordningen om invasiva främmande arter.

10 §

Invasiva främmande arter av nationell betydelse

Som en invasiv främmande art av nationell betydelse betraktas en invasiv främmande art som inte ingår i unionsförteckningen och som på grundval av vetenskapliga belägg kan orsaka betydande skada för den biologiska mångfalden eller ekosystemtjänster som baserar sig på den, fara för hälsa eller säkerhet eller betydande ekonomisk skada.

En i 1 mom. avsedd invasiv främmande art får inte släppas ut i naturen.

En i 1 mom. avsedd invasiv främmande art får inte utan tillstånd av Regionförvaltningsverket i Södra Finland avsiktligt importeras från ett land utanför Europeiska unionen, hållas, födas eller drivas upp, lagras, släppas ut på marknaden, förmedlas, säljas eller på något annat sätt överlåtas.

Det som föreskrivs i 4 och 5 § om invasiva främmande arter som ingår i unionsförteckningen tillämpas också på de invasiva främmande arter som avses i 1 mom.

Närmare bestämmelser om de invasiva främmande arter som avses i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet kan samtidigt föreskrivas att något av förbudet enligt 3 mom., under en övergångsperiod som bestäms i förordningen, inte ska tillämpas på de individer av en art som man har fått i sin besittning före ikraftträdandet av förordningen.

11 §

Tillståndsansökan

Bestämmelser om de uppgifter som ska anges i ansökan om det tillstånd som avses i artiklarna 8 och 9 i förordningen om invasiva främmande arter finns i artikel 8.4 i förordningen om invasiva främmande arter.

En ansökan om ett i 10 § 3 mom. avsett tillstånd ska innehålla en med tanke på tillståndsprövningen behövlig utredning över verksamhetens innehåll och omfattning samt de principer som ska följas vid hanteringen av den invasiva främmande arten.

Närmare bestämmelser om innehållet i den ansökan som avses i 1 och 2 mom. och de med tanke på tillståndsprövningen behövliga utredningar som ska bifogas till ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Beviljande av tillstånd

Bestämmelser om beviljande av det tillstånd som avses i artikel 8 i förordningen om invasiva främmande arter finns i artikel 8.1 och 8.2. Bestämmelser om beviljande av det tillstånd som avses i artikel 9 i förordningen om invasiva främmande arter finns i artikel 9.6.

Det tillstånd som avses i 10 § 3 mom. beviljas, om

1) den invasiva främmande arten används för vetenskapliga syften eller undervisningssyften eller för produktion som behövs för att främja människors hälsa och efterföljande medicinsk användning,

2) den invasiva främmande arten kan förhindras att komma ut i miljön medan verksamheten bedrivs och efter att den har avslutats samt under transport av arten.

Närmare bestämmelser om de föreskrifter som ska ges i det tillstånd som avses i 2 mom. för att förhindra en art att komma ut i miljön får utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Återkallande av tillstånd

Regionförvaltningsverket i Södra Finland kan återkalla ett tillstånd som avses i 12 §, om det på ett väsentligt sätt har brutits mot föreskrifterna i tillståndet och verksamheten inte blir förenlig med tillståndet inom en skälig tidsfrist, som sätts ut av regionförvaltningsverket.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. föreskrivs det om återkallande av det tillstånd som avses i artiklarna 8 och 9 i förordningen om invasiva främmande arter i artikel 8.5 i den förordningen.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid återkallande av tillstånd får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Rätt att få uppgifter och utföra inspektion

De myndigheter som avses i 6 § har rätt att trots sekretessbestämmelserna få av varandra, av aktörer och av de som bedriver sådan verksamhet som avses i artikel 8 eller 9 i förordningen om invasiva främmande arter eller 10 § 3 mom. i denna lag de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen över efterlevnaden av förordningen om invasiva främmande arter och denna lag.

De myndigheter som avses i 7 § 1 och 3 mom. eller tjänstemän eller tjänsteinnehavare som dessa förordnat har rätt att för utförandet av sina uppgifter

1) röra sig på någon annans område,

2) få tillträde till en plats där det bedrivs sådan verksamhet som avses i artikel 8 eller 9 i förordningen om invasiva främmande arter eller 10 § 2 mom. i denna lag,

3) utföra inspektioner, undersökningar och mätningar samt ta prover.

Det som föreskrivs i 2 mom. gäller inte utrymmen som används för boende av permanent natur.

Bestämmelser om Tullens rätt att vidta de åtgärder som avses i 2 mom. finns i tullagen (1466/1994).

15 §

Anlitande av en assistent vid tillsynen

En i 7 § 1 och 3 mom. avsedd myndighet kan vid utförandet av en uppgift som avses i 14 § 2 mom. anlita en person som inte är tjänsteman eller tjänsteinnehavare. Den assisterande personen ska ha tillräcklig kompetens med tanke på uppgiftens natur.

På assisterande personer tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

16 §

Åtgärder vid överträdelser eller försummelser

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan

1) förbjuda den som bryter mot ett förbud enligt artikel 7.1 b–h i förordningen om invasiva främmande arter eller enligt 10 § 2 eller 3 mom. i denna lag att fortsätta eller upprepa överträdelserna,

2) förelägga den som bryter mot förbudet enligt 3 § 1 mom. att avlägsna den invasiva art som till följd av överträdelserna kommit ut i miljön,

3) förelägga en fastighetsägare eller fastighetsinnehavare att fullgöra sin skyldighet enligt 4 §,

4) förelägga en aktör att fullgöra sin skyldighet enligt 5 §.

Närings-, trafik- och miljöcentralen ska, om det inte är uppenbart onödigt, förena ett förbud eller ett föreläggande som den har meddelat med stöd av 1 mom. med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

Om ett ärende som avses i 1 mom. inte har inletts på närings-, trafik- och miljöcentralens initiativ, kan ärendet inledas skriftligen av den kommun eller den samkommun på vars verksamhetsområde överträdelserna sker eller som konsekvenserna av överträdelserna kan utsträcka sig till samt av en myndighet som övervakar det allmännas intresse i ärendet eller av någon annan som sköter en offentlig förvaltningsuppgift.

17 §

Beslagtagande och förstöring

Närings-, trafik- och miljöcentralen eller en tjänsteman eller tjänsteinnehavare som förordnats av den kan bestämma att en invasiv främmande art som man i strid med förordningen om invasiva främmande arter eller med denna lag innehar, ska tas i beslag och förstöras.

Den rätt som avses i 1 mom. hör också till Regionförvaltningsverket i Södra Finland eller en tjänsteman eller tjänsteinnehavare som förordnats av verket när de sköter tillsynsuppgifter enligt 7 § 3 mom.

Bestämmelser om tullens rätt att bestämma att en vara ska tas i beslag och förstöras finns i tullagstiftningen.

18 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som meddelats av närings-, trafik- och miljöcentralen och Regionförvaltningsverket i Södra Finland med stöd av denna lag söks hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Behörig förvaltningsdomstol är den

förvaltningsdomstol inom vars domkrets den verksamhet som avses i det beslut som överklagas huvudsakligen bedrivs eller den fastighet eller egendom som avses i beslutet är belägen.

19 §

Anmälan till förundersökningsmyndighet

Om närings-, trafik- och miljöcentralen har sannolika skäl att misstänka att en gärning som avses i 20 § har skett, ska den göra en anmälan om saken till polisen eller Tullen för förundersökning. Anmälan behöver dock inte göras om gärningen med beaktande av omständigheterna är ringa och allmänt intresse inte kräver en närmare utredning av saken.

20 §

Straff

Bestämmelser om straff för regleringsbrott finns i 46 kap. 1–3 § i strafflagen (39/1889). Bestämmelser om straff för smuggling finns i 46 kap. 4 och 5 § i strafflagen. Bestämmelser om straff för olaga befattningstagande med infört gods finns i 46 kap. 6 och 6 a § i strafflagen.

Den som uppsåtligen bryter mot artikel 7 i förordningen om invasiva främmande arter eller i strid med 10 § 2 eller 3 mom. i denna lag

- 1) innehar, föder eller driver upp eller säljer eller på något annat sätt överlåter,
- 2) använder eller transporterar,
- 3) släpper ut på marknaden, eller
- 4) släpper ut i miljön

en invasiv främmande art som ingår i unionsförteckningen eller som anges i förordning av statsrådet i enlighet med 10 § 5 mom. ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för brott mot bestämmelserna om invasiva främmande arter dömas till böter.

Den som bryter mot ett med vite förenat förbud eller föreläggande som har meddelats med stöd av 11 §, kan lämnas obestraftad för samma gärning, om vitet har dömts ut genom ett lagakraftvunnet beslut.

21 §

Jord- och skogsbruksministeriets förordning

Närmare bestämmelser om behörigheten för den personal som avses i artikel 8.2 b i förordningen om invasiva främmande arter får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

22 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om ändring av naturvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut:

upphävs 43 § i naturvårdslagen (1096/1996) och

ändras 15 § 1 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lagen 58/2011, som följer:

15 §

Tillståndskrävande undantag från fridlysningsbestämmelserna

Om syftet med att området inrättades inte äventyras, och med tillstånd av den myndighet eller inrättning som svarar för förvaltningen av området är det i nationalparker och naturreservat tillåtet att

2) decimera antalet individer av främmande eller invasiva främmande arter enligt lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter (/2015) och även individer av andra växt- och djurarter om de har förökat sig alltför mycket eller annars blivit skadliga,

Denna lag träder i kraft den 2015.

Lag

om ändring av naturvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut:
upphävs 43 § i naturvårdslagen (1096/1996) och
ändras 15 § 1 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lagen 58/2011, som följer:

Gällande lydelse

15 §

Tillståndskrävande undantag från fridlysningsbestämmelserna

Om syftet med att området inrättades inte äventyras, och med tillstånd av den myndighet eller inrättning som svarar för förvaltningen av området är det i nationalparker och naturreservat tillåtet att

2) decimera antalet individer av en växt- eller djurart av främmande ursprung och även individer av andra växt- och djurarter om de har förökats sig alltför mycket eller annars blivit skadliga.

43 §

Begränsning av spridningen av arter av främmande ursprung

En djurart av främmande ursprung, om vilken inte stadgas i jaktlagen eller i lagen om fiske, får inte släppas ut i naturen, om det finns anledning att befara att detta kan ge upphov till ett permanent bestånd.

Växtarter av vilka det inte finns vilt levande permanenta bestånd i Finland får inte planteras eller sås utanför gårdar, åkrar, byggda områden eller andra områden som tagits i särskilt bruk, inte heller i naturliga

Föreslagen lydelse

15 §

Tillståndskrävande undantag från fridlysningsbestämmelserna

Om syftet med att området inrättades inte äventyras, och med tillstånd av den myndighet eller inrättning som svarar för förvaltningen av området är det i nationalparker och naturreservat tillåtet att

2) decimera antalet individer av *främmande eller invasiva främmande arter enligt lagen om hantering av risker orsakade av främmande arter* (/2015) och även individer av andra växt- och djurarter om de har förökats sig alltför mycket eller annars blivit skadliga.

(*upphävs*)

Gällande lydelse

vattendrag, om det finns anledning att befara att detta kan ge upphov till ett permanent bestånd. Detta gäller emellertid inte plantering eller sådd av träd inom skogsbruket.

Om det är känt att en växtart eller djurart av främmande ursprung lätt sprider sig i naturen och det finns grundad anledning att befara att den kan bli skadlig för hälsan eller bli till skada för våra ursprungliga arter, kan miljöministeriet meddela de föreskrifter som behövs för att begränsa artens spridning. I bekämpningen av djursjukdomar efterföljs stadganden i lagen om djursjukdomar

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 20 .